

HÖÖMEI

Suomen kurkkulaulajien äänenkannattaja

Ylösalas – ja takaisin

Tänä vuonna on tapahtunut merkittäviä asioita. Niinkuin kaikkina vuosina. Jossakin, jollekin. Kannattaako maaliskuussa pidetystä tapahtumasta kirjoittaa vielä marraskuussa?

En tiedä kannattaako, mutta on pakko. Kolmas Kieku oli täynnä yhteensattumia. Niiden myötä mielialat hyppivät ylösalas. Hankaluudet, joita tapahtuman myötä kohtasin saivat ajattelemaan pariinkin kertaan, että onko tässä mitään järkeä. Oli eli ei, mutta seuraavaa Kiekua suunnitellaan jo kovasti.

Tulee, ei tule, tulee, ei tule...

Maaliskuun alussa tuntui mahtavalta: Esiintyjien hankkiminen oli sujunut odotusten mukaan ja mukaan oli saatu kauan kaivattu intiaaniyhtye, mongolialaisyhtye ja ylä-ääniguru Mark van Tongeren. Lehdet soittelivat Päästä-ääni-kilpailusta. Kaiken kruunasi Kulttuurirahastolta saatu mittava stipendi. Suomi - Mongolia -Seurakin oli luvannut tulla tukemaan mongolilyhtyeen vierailua. Jippii. Pari viikkoa ennen tapahtumaa alkoi tapahtua. Ensin sain kuulla, että on pieniä ongelmia mongolialaisyhtyeen viisumien kanssa, mutta kaikki kyllä järjestyisi. Sitten kuulin,

että intiaaniyhtyeen kanssa on pieniä ongelmia. Sitten kävi ilmi, että kuu-kausia aikaisemmin varattu äänen päivä Heurekassa jakaa tilat kesämökkivii- konlopun kanssa. Pahimmat painajaiset tippuivat nis-kaan, kun vain

Kaikkien höömein ystävien tuntema ylä-äänivelho Mark van Tongeren tarkastelee Nuuksion taivasta.

muutamaa päivää ennen Kiekun ensi kajahdusta tuli Hollannista soitto, että Altai Hangai -yhtye ei tule koko Eurooppaan ulkomaalaisviraston evättyä viisumin Hol- lantiin. Töitä ei kuulemma ollut tarpeeksi. Virasto kuulemma pelkää, että yhtye jäisi laittomasti Eurooppaan. Pelko ei ole aivan aiheeton, koska Euroopassa on tälläkin het- kellä useita mongolialaisuusikoita ilman

laillista lupaa. Yritykset saada suuttunutta orkesteria pelkästään Suomen vierailulle kariutuivat, samoin kuin yritykset saada joku korvaava mongolialaisyhtye Euroopasta. Pelastavaksi enkeliksi tuli belgialainen nuori Keukkojoen, joka heittikin loistavan keikan ja pitivät mainiot workshopit lauantaina. Kelpo keikan heitti myös Horsetail, jonka ympärillä olivat tunteet kuumenneet siellä täällä. Kurkkulaulajatkin tuli sotketuksi soppaan, vaikka oli vain sopimus yhdestä konsertista Kiekussa ja yhtyeen Suomeen kutsu- neet intiaanimusiikin ystävät eivät – yhtä lukuunottamatta – olleet missään tekemi- sissä kurkkulaulajien kanssa. Ei se tainnut lukuisista selvityksistä huolimatta kirkastua orkesterille itselleenkaan. Olihan siinä kai- kenlaista hässäkkää ja viejiä olisi ollut.

Eikä siinä vielä kaikki...

Varsinainen pommi oli kuitenkin vasta tulossa, kun lauantaiamun Helsingin Sano- mat tiedotti Minne mennä -palstallaan, että "Kieku-festivaali on peruttu". Paikalla olleet belgialaiset saivat kuulla värikkään otoksen suomalaisesta voimasanastosta ja näkivät

mielenkiintoisen aggressioperformanssin. Lehteen oli mennyt selkeäkielinen viesti, että Altai Hangai -yhtyeen konsertti on peruttu ja muu ohjelma on ennallaan. Oli hieman hankaluuksia päästä tunnelmaan huolimatta onnistuneista työpajoista, hienosta konsertista ja onnistuneesta Äänen päivästä Heurekassa. Tapahtuman aloittanut klubi oli myös menestys, Saunabaari oli täynnä ja kaiken kaikkiaan 15 esiintyjää antoivat kaiken, mitä reilussa kymmenessä minuutissa ehtivät. Sitä touhua jatketaan varmasti.

Mutta kuitenkin

Vaikka Kieku 2000 tapahtumasta kaiken kaikkiaan tuli mainio tapahtuma ja toi taas ystäviä itselle ja kurkkulaululle, olivat takaiskut hitaasti sulavia. Ei edes kesän jälkeä toiminta vielä oikein maistunut. Siksi Kiekusta kirjoitetaan vasta marraskuussa ja seuraavaa suunnitellaan. Yhtään sopimusta ei ole kirjoitettu, mutta toiveissa on saada pääesiintyjäksi ja opettajaksi tuvalainen tyttöbändi. Ei mikään All Saints vaan ehta hõõmeiyhtye. Eletään toivossa ja tehdään hyvä tapahtuma.

Kieku 2000 - virallinen raportti ohessa. Muut odotettavissa olevat tapahtumat toisaalla lehdessä.

KIEKU – ihmisen äänen juhla 2000

Päästä ääni

Tämän vuoden Kieku lähti oikeastaan liikkeelle jo kesällä -99, kun tiedeokeskus Heurekan kanssa julistettiin Päästä ääni -kilpailu avatuksi. Huolimatta joukkotiedotuksen innostuneesta vastaanotosta kilpailu lähti kankeasti liikkeelle ja tiedotuskampanja toistettiin tammikuussa. Jälkeen saimme runsaasti tilaa lehdissä, radiossa ja televisiossa. Lisäksi järjestettiin äänitystilaisuudet Heurekassa kolmena lauantaina. Kilpailuun osallistui lopulta lähes kuusikymmentä ääntelijää. Äänen päivänä, 26.3. Heurekassa, julistettiin voittaja ja esiteltiin viisi sijoittunutta. Suvereeniksi voittajaksi tuomaristo valitsi 10-vuotiaan Olli Äkrään, joka oli erikoistunut dinosaurusten ja lintujen imitoimiseen. Toiseksi sijoittui brittipoppia imitoinut Jussi Seppänen, kolmanneksi kurkkulaulaja Sami Jansson ja jaetulle neljännelle sijalle sijoittuivat Monna Ollikainen ja Heidi Uusitalo omaperäisillä äännähdyksillään. Pääsimme esittelemään viisi parasta myös Radio Mafian aamushowhun, jossa radiokuuntelijat äänestivät suosikkinsa, joka oli Jussi Seppänen. Tuomaristossa olivat M.A. Numminen, Jope Ruonansuu, Jouko Koskinen Heurekasta, Aino Viinikka Sibelius-Akatemiasta ja Mark van Tongeren, hollantilainen ylä-äänispecialisti. Voittaja palkittiin nauhoittavalla minidisc-nauhurilla.

Klubi

Kieku-viikolla järjestettiin tiistai-iltana "Ihanien ja ihmeellisten äänten klubi". Klubin esiintyjiksi oli kutsuttu tavalla tai toisella kurkkulaulajiin liittyviä ihmisiä ja yleisö saikin nauttia monipuolisesta ohjelmasta kurkkulaulusta ääni-improvisaatioon, performanssista kansanmusiikkiin. Esiintyjistä mainittakoon Heikki Laitinen, Tarja-Tuulikki Tarsala, Tapani Varis, Ihtiriekko jne. Kaiken kaikkiaan esiintyjä oli 15. Klubi pidettiin Saunabarissa Eerikinkadulla ja sille toivottiin yleisesti jatkoa.

Työpajat

Kiekun kurkkulaulukurssin opettajana kansainvälisessä kulttuurikeskus Caisassa toimi Mark van Tongeren. Kurssi kokoontui kahtena iltana kolmeksi tunniksi ja vastaanotto oli hyvä. On osoittautunut hyväksi ratkaisuksi vuorotella kurkkulaulun opettajina tuvalaisia ja mongolialaisia sekä länsimaisia pitkälle edenneitä harastajia. Näin ilmiö valottuu monelta puolelta ja jokaisen henkilökohtaiset mieltymykset tulee huomioitua.

Työpajoja järjestettiin lisää lauantaina päivällä. Ilman pääsymaksua pääsi osallistumaan kurkkulaulu-, khattajak- (eskimoiden hengityspeli), ääni-improvisaatio- sekä runolaulutyöpajoihin. Tilaisuuden avasi Iлона Korhonen äänen avauksella ja päätti Horsetail-yhtye Kanadasta pow-wow-musiikin esittelyllä. Osanottajia oli kohtuullisesti, joskin enemmänkin olisi mahtunut. Yksi syy osanottajien vähyyteen oli mahdollisesti runsas kulttuuritarjonta ja toinen Helsingin Sanomien Minne mennä -palstan kalsea suhtautuminen tapahtumaamme; Helsingin Sanomat oli tylysti perunut koko festivaalin lauantain lehdessä, vaikka totuus oli, että yksi konsertti peruuntui.

Iltakonsertit

Suurin pettymys tämän vuoden Kiekussa oli luonnollisesti mongolialaisen Altai Hangai -yhtye-

een tulon peruuntuminen aivan viime hetkellä viisumivaikeuksien vuoksi. Kaikilla tapahtumilla tuntuu olevan kuitenkin puolensa. Altai Hangai -yhtyeen tilalle onnistuimme saamaan belgialaisen Keukkojen-yhtyeen, joka oli alunperin tulossa vierailulle suurimmaksi osaksi omin kustannuksin pientä väliajan kahvilakonserttia varten. Nyt pystyimme tarjoamaan salin ja hiljaisen yleisön ja yhtye sen todella ansaitsi. Sen repertuaari oli uskomaton ulottuen inuiittilaulusta kurkkulauluun, balkanilaisesta ruotsalaiseen ja saamelaisesta sardinialaiseen musiikkiin. Yleisö otti yhtyeen todella lämpimästi vastaan.

Konsertin pääesiintyjänä esiintyi Kanalainen Horsetail-yhtye. Vaikka pitkä Suomen vierailu kuului hieman äänissä oli aito intiaanilaulu rumpuineen huikeaa kuultavaa. Viimeistään siinä vaiheessa liikahti yleisön sydän kun he kutsuivat lavalle suomalaiset ystävänsä laulamaan mukana. "Finlanders" selvisikin haasteesta menestyksekkäästi.

Äänen päivä

Äänen päivän luennoitsijaksi ja kurssin pitäjäksi oli kutsuttu Mark van Tongeren Amsterdamista. Markilla on lähes kymmenen vuoden ura takanaan kurkkulaulun ja ylä-äänten parissa. Virallisessa tuvalaisessa Xõõmei-esitteessä on länsimaisista tutkijoista nimen omaan herra van Tongerenin artikkeli. Luennon lisäksi äänen päivän ohjelmaan kuului Matti Kontion äänen rajojen mittaus, Aino Viinikan ääniklinikka ja jo aiemmin mainittu Päästä ääni -kilpailun tulosten julkistaminen. Huolimatta siitä, että pääsimme "mainostamaan" tilaisuutta niin TV ykköselle, TV kolmoselle ja Radio Mafiaan lukuisia muita pienempiä kanavia mainitsematta oli luento kiinnostanut vain muutamaa kymmentä ihmistä, Päästä ääni -kilpailun tulosten julkistamista oli jo seuraamassa liki sata ihmistä. Pisteinä iin päälle oli Kymmenen uutiset valinnut suunnittain päätösaieheeksi nimenomaan meidän kilpailumme.

Tuvan matkasta

Sami Jansson

Vakavan höömein harrastajan kannattaa ainakin kerran elämässään käydä Tuvassa tai Mongoliassa. Minä kävin siis Tuvassa viime kesäkuussa ja seuraava matka on tietenkin jo suunnitteilla. Tuva on aika kaukana, joten vaikka siellä hintataso on matala, kuluja kyllä kertyy matkan varrella. Kutsun meille lähetti Höömei-Tsenterin johtaja Zoya Kyrgys, joka järjesti meille myös höömei-opetusta. Opettajanamme oli jo viisitoista vuotta ammattilaisena toiminut Sergei Ondar, joka velotti tunteista vain 10 dollaria (sillä rahalla sai kerralla kolme tuntia opetusta). Itse asiassa hinta on virallinen Höömei-Tsenterin taksa. Se on määritelty siksi, että Tuvassa käy jonkin verran ulkomaalaisia opiskelemassa tätä taitoa.

Matkakumppanina minulla oli Morten Abildsnes, tuttu höömei-laulaja Norjasta. Sitä paitsi Morten osaa venäjää, mistä oli monessa tilanteessa apua. Morten on hauska mies, on heti kerrottava pari anekdoottia hänestä: ensinnäkin reissumme Möngyn-Taigalle Länsi-Tuvaan meni mönkään, koska minä sairastuin flunssaan, joten palasimme takaisin Kiziliin, jossa saatoin sairastella rauhassa. Mitä tekee Morten, kun minä olen sairaana vuoteessa? Hän ei mene kaupun-

gin yöelämään eikä paljon minnekään, vaan keittelee minulle sapuskaa. Mortenin kokeilevasta keittiöstä ilmaantui mm. keittoa, jossa on retuisejä, ryynimakkaraa, makaroonia, perunaa ja sipulia sekä riisiä. Joskus otimme myös vodkaa illan päälle eikä Morten halunnut juoda vodkaa raakana, joten hän teki erilaisia cocktaileja: hän halusi kokeilla, syntykö tuvalaisista aineksista Bloody Marya, mutta innostui hieman liikaa: loppujen lopuksi drinkissä oli vodkaa, tomaattimehua, kefiiriä, arakaa ja herra ties

Tuvankielen oppikirja höömein harrastajille

Zoya Kyrgys on kirjoittanut höömeitä käsittelevän kirjan, jossa on sama asia tuvaksi, venäjäksi ja englanniksi ("Tyva chonnung ertinezi höömei" = "Höömei - Tuvan kansan helmi"; Kyzyl 1992). Englanninkielinen käännös on huono, mutta se on silti erittäin arvokas, koska sen ansiosta kirjaa voi helposti käyttää tuvankielen oppikirjana, kunhan ensin on opiskellut alkeet K. A. Bicheldein englanniksi käännetystä kirjasta Let's Learn Tuvan. Näin pääsee opiskelemasta venäjää, jollei slaavipuoli miellytä, mutta haluaa silti opiskella tuvaa. Tuvan kieliooppi on riittävän hyvin selitetty John Kruegerin Tuvan Manualissa, jossa on myös tekstejä. Kirjaa on kuitenkin hankalaa käyttää eikä teksteille ole käännöstä, joten eteneminen on hidasta. Parhaat tuvankielen sanakirjat ovat kuitenkin Tuva-Venäjä -sanakirjoja, joten venäjätaitoja on jossain vaiheessa syytä hankkia.

2/2000

**Julkaisija: Suomen kurkkulaulajat ry.
Päätoimittaja ja taittaja: Sauli Heikkilä
Vakituinen avustaja: Sami Jansson
Kirjapaino: Nykypaino Oy**

**Suomen kurkkulaulajien hallitus:
Sauli Heikkilä (pj), Kirsti Karkinen,
Juulia Salonen, Juha Valkeapää**

**varajäsenet:
Pekko Käppi, Tapani Rainamaa,
Soila Sariola**

**Osoite: PL 17, 00741 HELSINKI
Puhelin: (09) 386 3260
GSM 045 671 1868
Fax (09) 3746 3980**

Pääkirjoitus

USAn presidentinvaali on aivan sekaisin. Eikä ihme, jos 80 prosenttia pohjoisamerikkalaisista yliopisto-opiskelijoista ei osaa sijoittaa kotimaataan maailmankartalle (Gore Vidal, Suomen Kuvalehti). Mutta siellä on paljon innokkaita kurkkulaulajia. Marraskuun alussa siellä järjestettiin jopa pieni festivaali, jossa esiintyi meillekin tuttu Chirgilchin. Jos haluat päästä näihin keskusteluihin mukaan, tule Yagoon kurkkulauluklubille. Siellä käydään joskus aktiivistakin keskustelua tekniikoista, laulajista ja tapahtumista. Mene Yagoon pääsivulle, valitse "clubs" ja hae "throatsinging". Rekisteröidy sisään. On siellä toki paljon muitakin, kuin jenkkilöitä.

Kurkkulaulajat ovat olleet melko hiljaa tämän syksyn ja Haapavedelläkään ei järjestetty tänä vuonna kurkkulaulukurssia. Mutta toiminta jatkuu ja ennen vuoden vaihdetta ehditään pitää vielä pari klubia. Jos ensi vuoden kaavailut toteutuvat,

tullee taas vilkas höömeivuosi. Kiekuun neuvotellaan Tuvan tyttöjä ja Haapavedellekin kaavaillaan työpajaa ja konserttia. Se, että kaikki tämä voisi onnistua, riippuu monista seikoista. Ei vähiten siitä, onko tapahtumiin osallistujia. Eli jos olet tapahtumiin lähtemisen suhteen kiikunkaakun, niin ole sitten mieltuummin kaakun.

Ääniä-tapahtumaan osallistui surullisen vähän ihmisiä ja saapa nähdä mitä tapahtuu. Toivottavasti homma jatkuu. Ehkäpä yleisö potee jo tapahtumaväsymystä kulttuurivuoden tykytyksessä. Ylenpalttinen tarjonta voi iskeä takaisin. Ensi vuonna palataan taas arkeen ja hyvä niinkin.

Uusi hallitus valittiin vuosikokouksessa syyskuussa ja toimintaan tuli mukaan kaksi uutta jäsentä, Kirsti Karkinen ja varajäsen Pekko Käppi. Tervetuloa

Morten halusi hoitaa asiat itse, muttei sitten vastustellutakaan tulkkien käyttöä. Miksikähän? Sailik Borbak Abakanista.

mitä. Nimesimme tämän juoman Bloody Morteniksi.

Pankissa Morten ei halunnut toimia tulkkinani, vaan halusi katsoa, miten poika pärjää, ja lähetti minut tiskille ensin. No, mikäs siinä, kyllä hommat hoituivat. Ei pankissa tarvita muuta kuin laskutaitoa ja lukusanaa ja ehkä pari kirosanaa. Tästä järjestelystä Morten kuitenkin kärsi itse, koska minä vaihdoin 200 dollaria, mikä aiheutti sen, että pankista loppuivat kaikki isot setelit. Niinpä Morten sai vaihtorahansa kymmenen ruplan seteleinä, joita tulikin niin monta paksua nippua, etteivät ne olisi mitenkään voineet mahtua lompakkoon, vaan hänen oli pakko laittaa ne laukkuunsa.

Kauas on pitkä matka

Matkustimme Siperian halki perinteisesti junalla. Itse hyppäsin junaan Lahdesta ja tapasin Mortenin sitten Moskovassa. Moskovassa meitä opasteli tuvalainen lakitieteen opiskelija Lena Kardí. Kävimme jopa Tuvan lähetystössä ja illastimme lähettilään Rosa Sashnikovan ja tämän tuttavien kanssa. Sanon heti, että mitään kalaruokaa ei kannata Moskovassa tilata. Tilasin kalaa kaksi kertaa ja se oli molemmilla kerroilla pilaantunutta.

Päästyämme Abakaniin oli aika vaihtaa Kizilin bussiin. Abakanissa oli taas englannin ja saksan opiskelija Sailik Borbak meitä vastassa. Jossain vaiheessa Morten huomautti, että olisi paljon mukavampi hortoilla itse ja selvittää asiat kuin käyttää tulkkeja ja oppaita. Tulkkimme ja oppaamme olivat kuitenkin pääasiassa tuvalaisia opiskelijaneitosia, joten ei Mortenkaan tästä järjestelystä sitten kovin paljoa urputtanut.

Kizilissä yövyimme aluksi hotelli Ödygenissä ja otimme 150 ruplan huoneen

torakoilla ja useammalla pedillä. Hotellissa oli myös sauna, jonka kiukaalle tosin ei saanut heittää vettä. Meidän lisäksi ei ollut muita saunoja, mutta eipä ollut juuri asiakkaitakaan. Hotelli Ödygenissä on myös Tsentr Asiin toimisto, jossa on töissä Maija Bläfiedin tuttava rva Biankina. Hän osaa englantia ja on oikein miellyttävä täti. Häneltä ostimme paluuliput.

Matkustuksesta voisin sanoa vielä sen verran, että junalippu Moskovasta Abakaniin maksaa n. 1700 ruplaa toisessa luokassa. Kun jakaa summan neljällä, saa hinnat markkoina. Menolippu Lahdesta Moskovaan maksaa n. 500 mk. Abakaniin saavuttua hintataso tipahtaa sitten olenaisesti. Taksi lentokentälle 30 ruplaa (etäisyys ehkä saman verran kuin Hesän rautatieasemalta Helsinki-Vantaan lentokentälle), bussi Kiziliin 169 ruplaa (bussi matka kestää 12 tuntia).

Junamatka Moskovasta Abakaniin kestää hiukan yli kolme päivää, mutta ei siinä pitkästy. Hyttiseura vaihtuu ja jos on onnea, saa jakaa hytin kauniiden naisten kanssa, jollei, niin seuraksi tulee haisevia ja humalaisia duunareita ja kaikkea siltä väliltä. Meidän seuranamme oli aluksi Tjumanisiin matkustava nuori pari, sitten kaksi johtavassa asemassa olevaa blondia Novosibirskin kenkätehtaalta. Nämä naiset olivat ekonomieja ja heillä oli opintokirjallisuutta mukanaan. He nauroivat katketakseen, kun luin heidän oppikirjojaan ääneen ilman mitään venäjän taitoa. Lopuksi Novosibirskistä Abakaniin asti seuranamme oli kaksi hikistä duunaria, kuinkas muuten. Tunnelma putosi, kun sedät vain yrmeinä joko kuorsasivat tai ottivat kaljaa – ja oli vielä niin kylmäkin. Mukanamme oli eväitä, mutta matkan varrella on helppo ostaa ruokaa asemilta – kaikilla asemilla on babushkoja myymässä piiraita, olutta, nuudeleita jne. Junassa on myös ravintolavaunu. Koko matkan ajan junassa oli tukahduttavan kuuma, paitsi Novosibirskistä vuorokauden verran eteenpäin, jolloin oli jäätävän kylmä. Vaunumme käytävän ikkunakin oli mennyt rikki Moskovassa, kun joku oli heittänyt kiven pian lähdön jälkeen.

Perillä

Itse oleskelu Kizilissä oli kaikin puolin unelmieni täyttymys, jollei oteta lukuun ensimmäistä viikonloppua. Lähdimme silloin tulkkimme Aldinain ja näyttelijä Kolja Oorzakin sekä autonkuljettajana toimineen Koljan lankomiehen kanssa kohti

Länsi-Tuvaa, jossa meidän piti tavata kurkukulaulajia ja yöpyä jurtissa. Minulla oli kuitenkin flunssa painamassa päälle enkä ollut kovin innostunut seuraan. Kävimme erään vanhan rouvan luona jurtassa mennessämme. Hän sanoi, että nuoremmat ovat menneet Sajan-vuorten tuntumaan, mutta hän ei enää ikänsä vuoksi viitsinyt lähteä matkaan. Hän tarjosi meille erilaisia meijerituotteita: kefiiriä, arakaa jne. Jatkoimme sitten matkaamme länteen päin. Meidän oli määrä mennä Koljan serkun luokse Mõngyn-Taigalle asti. Poikkesimme Chadanissa ja Handagaitissä ja jatkoimme yhä lännemmäs. Matkaan tuli kuitenkin mutka. Sotilaspartio pidatti meidät myöhään yöllä ollessamme Tannu-Olan vuorille johtavalla tiellä. He sanoivat, että olimme aivan liian lähellä Mongolian rajaa, joten jouduimme lähtemään heidän leiriinsä. Siellä saimme istuskella tuntitolkulla, mutta sotilaat pitivät kyllä hyvää huolta meistä – antoivat ruokaa ja kyselivät suunnitelmistamme. Eräs kapteeni innostui lausumaan runoja äidistään. Niitä sitten riittikin pitkäksi aikaa (tyttöystävästä hänellä ei ollut runoja). Lopulta meille ilmoitettiin, että joudumme palaamaan Handagaitiin, jossa asia selvitetään seuraavana aamuna. Saimme nukkua poliisiaseman lattialla. En voinut nukkua ollenkaan ja flunssa paheni, joten aamulla olin varsin huonoa seuraa. Päätin, että haluan palata Kiziliin. Niinpä koko seurueemme matkusti takaisin vaisun tunnelman vallitessa. Paluumatka vei 12 tuntia.

Tätä tapausta lukuunottamatta oleskelumme Tuvassa oli kerrassaan hienoa. Tapasimme Hyn-Hyrtyn, Kongar-ool Ondarin, Otkun Dostain ja monia muita ja kävimme konserteissa, teatterissa, painikilpailuissa Kaldak Hamarissa jne. Minä kävin myös paikallisella turkistarhalla sekä Tuvan Sosiaali- ja ympäristöministeriössä, missä sain haastatella ministerin sijaista Alexander Oorzakia. Höömeitä meille opetti siis Sergei Ondar, joka toi kerran myös Vladimir Sojanin mukanaan. Asuimme ehkä parhaalla mahdollisella paikalla. Ensimmäkin vuokraemäntämme Aldin-Kis Mongush on Hunashtaar-ool Oorzakin pikkuserkku. Lisäksi samassa talossa kuin me asusti kukas muu kuin Kaigal-ool Hovalig ja aivan vastapäätä pihan toisella puolella asusti Mõngyn-ool Ondar. Parin sadan metrin päässä asusti tulkkimme Aldinai – samassa talossa kuin Anatoli Kuular. Mõngyn-oolia emme tavanneet, koska hän oli jenkeissä keikalla ja Hyn-Hyrtty oli Mongoliassa Ted Levinin kanssa. Mõngyn-oolin morsian Tsheinesh

kuitenkin avasi oven päällään Kieku-paita. Hän tarjosi meille teetä ja sanoi opiskelevansa englantia Kizilin yliopistossa. Tosin hän ei kyllä osannut sitä juuri ollenkaan. Hyn-Hyrty palasi Mongoliasta pari päivää ennen lähtöämme.

Matkalla maineeseen

Otkun Dostai on Tuvan Tyttöjen ja Özymin manageri, muusikko itsekin sekä Tuvan TV:n toimittaja. Kun olin parantunut flunsastani, olimme etsimässä kapakkaa illalla. Emme löytäneet ja hortoilimme kadulla, jolloin joku pysäytti auton viereemme. Sieltä tuli lyhyt länsisäärinen tuvalainen, joka sanoi tuntevansa Mortenin. Otkun muisti Mortenin naaman vuoden 1998 Höömei Symposiumista. Otkun on mainio mies, jonka tavat ovat aivan eurooppalaiset. Hän osaa jonkin verran englantia ja tulee rennolla otteellaan ihmisten kanssa loistavasti toimeen ilman sen kummempaa kielitaitoaakaan. Otkun vei meidät sinä iltana hotelli Ödygenin yökerhoon, myöhemmin suolajärvelle, homus-mestarin pajaan ja hatuntekijä Shuluu Opalin luokse Kaa-Hemiin. Lisäksi hän halusi tehdä meistä ohjelman Tuvan radioon ja TV:seen. Siellä meistä halusi Otkunin kollega vielä tehdä väläyksen venäjän TV:n RTR-kanavan uutisten kevennyksäen. Niinpä me istuimme studioissa ja Aasian keskipisteen monumentilla filmattavina ja haastateltavina. Otkun vei meidät myös Gennadi Tumatin haudalle ja yritti myöhemmin Hotelli Kizilin yökerhossa järjestää meille tuvalaisia tyttöjä. Otkun kuitenkin ymmärsi, että olemme jo varattuja miehiä. Seuraamme tuppautui myös eräs mongolialainen, jonka kanssa Morten käytti kaikki osaamansa mongolikielen fraasit, kuten "missä vessa" jne. Tämä mongoli huomasi Otkunin seuraamme kehittelemät tyttäret ja koetti iskeä heitä, mutta sai rukkaset. Luultavasti me eurooppalaiset olimme lompakkoinemme kiinnostavampaa seuraa.

No mutta täällähän on tuttuja!

Palatessamme Otkunin kanssa Shuluu Opalin luota Kaa-Hemistä, vastaan tuli valkoinen Lada. Otkun tunnisti heti Kaigal-oolin ja teki u-käännöksen. Kaigal-ool oli ilahtunut nähdessään minut (Morten ei ollut sillä kertaa mukana) ja kertoi, että Mongoliassa oli satanut kaatamalla ja joet olivat tulvineet. Niinpä he olivat joutuneet

keikkabussillaan jokeen. Kaigal-ool on uimataidoton, joten hänet oli pitänyt hinata joesta kuiville samalle menetelmällä kuin autokin. Myöhemmin hän kutsui meidät luokseen ja meidän piti aluksi mennä hänen luokseen autotalliin, missä hän korjasi lankonsa kanssa

ladaansa. Siellä hän sitten juotti meille olutta, syötti perunalastuja ja lauloi höömeitä vertaillen tuvalaista laulua mongolialaiseen. Kaigal-ool oli hyvin huomaavainen ja keskeytti aina Mortenin, kun tämä alkoi puhua liikaa venäjää unohtaen kääntää juttuja minulle englanniksi. Sitten menimme Kaigal-oolin luokse syömään ja siellä Morten lauloi minun säestäessäni igilillä. Morten lauloi laulua "Tula Shinaa" ("Don't Frighten the Crane"), jonka Kaigal-ool on levyttänyt HHT:n kolmannelle levyille. Kaigal-oolia tämä ilahdutti suuresti ja hänen vaimonsakin kehui Mortenia hyväksi laulajaksi. Halusin palavasti näyttää Kaigal-oolille tekemäni igilin ja doshpuluurin, joten menimme seuraavaksi meidän kämpällemme. Kaigal-ool piti kovasti soittimistani ja halusi, että ne pitää ehdottomasti näyttää Sajanille (Bapa). Menimme siis Sajanin luokse Kaigal-oolin ladalla. Siellä nämä herrat sitten soittelivat soittimillani ja luulen, että Sajan oli jopa hieman kateellinen doshpuluuristani.

Menimme Kaldak Hamarin painifestareille sitten Alekseihin (Sariglar) ja tämän perheen mukana. Festarit olivat kuten mitkä tahansa karnevaalit Suomessa. Aluksi oli erilaisia musiikkiesityksiä, kansanlaulua ja höömeitä. Kaikki lauloivat tietenkin Kaldak Hamarin muiden biisiensä lisäksi. Äänenvahvistus patki koko ajan, mutta se ei häirinyt esiintyjä eikä yleisöäkään. Eräs erotuomareista oli Fjodor Tau, vanha kurkkulaulaja, joka on Hunashtar-oolin ikäluokkaa. Halusimme kuvata ja äänittää häntä, minkä hän lupasikin, kunhan selviäisi velvollisuuksistaan, mutta loppujen lopuksi erotuomarit menivät painin loputtua kaikki metsään juomaan arakaa ja vodkaa, joten saimme heittää hyvästit ääni-

tykselle. Festareilla tapasimme Japanin parhaan höömei-laulajan Todoriki Masahikon, joka asusti Kaa-Hemissä em. _uluu Opalin luona. Minä vähän olin ihmetellytkin, mistä vanhan käsityöläisrouvan nurkkaan oli ilmestynyt tietokone.

Ja takaisin kotiin

Lähtö Kizilistä oli haikea. Vietimme viimeisen illan vuokraemäntämme Aldin-Kisin, Hyn-Hyrty ja tulkkimme Aldinain seurassa. Siten Hyn-Hyrty vei meidät keikkabussillaan linja-autoasemalle, josta otimme bussin Abakaniin. Bussimatka oli rauhallinen, jolle oteta huomioon tappelua, joka syntyi takaosassa istuvien sotilaiden ja erään siviilin välille. Abakanissa hankkiuduimme sitten lentokentälle, jossa oli aivan hiljaista aamun ensimmäiset pari tuntia. Sieltä lensimme sitten Moskovaan Hakassian Airlinesilla. Lentolippu maksoi vajaat 800 mk ja itse lento kesti nelisen tuntia. Palvelu oli jopa parempaa kuin Finnairilla. Hintaan sisältyi tietenkin ruokailu – ja olutta, viiniä ja vodkaa sai ilmaiseksi. Moskovassa Morten päätti lähteä mukanani Suomeen päästäkseen suoraan Haapaveden kansanmusiikkifestivaaleille, joiden yhteydessä järjestettävällä kurssilla olimme edellisenä vuonna tutustuneetkin.

Matka oli niin hieno, että sinne on palattava ensi vuonna, seuraavana ja niin edelleen. Juuri näin on käynyt myös Todorikille, joka on käynyt Tuvassa joka vuosi vuodesta 1992 alkaen. Hän on oppinut siellä tuvan ja venäjän kenttäoloissa – puhumattakaan uskottavasta höömei-äänestään. Ensi vuonna menemme siis toivottavasti Saulin ja Eeron kanssa.

Mac-PC-ongelmien vuoksi jouduin muuttamaan joi-takin kirjaimia suomalaiseseen muotoon. Lisäsin myös väliotsikot. Muut virheet ovat Samin...

SH

Höömei-äänten vertailusta ja höömein alkuperästä

Kuuntelin hiljattain tuvalaisia ym. laulajia ja tein levyn, jossa on mahdollisimman monta höömei-ääntä tai sellaisen matkijaa. Mukana ovat Gavino Murgia, Huk-We Zawose, Eero Turkka ja minä sekä tuvalaisia, kuten Igor Köshkendi, Mõngynool Ondar, Tuvan tyttöjen höömeimestari, jonka nimeä en tiedä, Hunashtaar-ool Oorzak, Sergei Ondar, Vladimir Sojan, German Kuular ja sitten on Mark van Tongeren, Sauli ja minä Temppeleaukion kirkossa. Olen jo kauan sitten pannut merkille, miten suuria eroja eri höömeilaulajien äänissä on. Tähän vertailuun minut kuitenkin innosti kolme ääntä aivan eri puolilta maailmaa. Ensinnäkin oli ilo kuulla, miten Eeron höömei-ääni on vuodessa kehittynyt, toiseksi yllätyin kuultuani Saulin äänittämää sardinialaisten matkijaa "tuvalaista höömeitä" ja kolmas uusi ääni minulle oli tansanialaisen Huk-We:n laulu.

Eeron laulu on monipuolista ja elävää ja siinä on paljon enemmän höömeitä kuin esim. Paul Penalla (jota en ottanut levyille mukaan), puhumattakaan David Hykesista. Kun kuuntelin Hunashtaar-oolia, Mõngynoolia, Igoria ja muita tuvalaisia, panin kuitenkin merkille, että matkijoista vain Gavino ja Hukwe pääsevät todella lähelle oikeata tuvalaista perushöömein muodostusta, vaikka heidän äänensä ovat oikeastaan aivan erilaisia. Sen sijaan esim. Hykes, Pena, Vetter ym. vierarit eivät liene koskaan kunnolla kuunnelleet tai olleet toisinaan kiinnostuneita siitä, miten tuvalaiset tai mongolialaiset mestarit laulavat. Näidenkin äänissä on valtavia eroja, mutta erottavana tekijänä on juuri se syvältä rinnasta nouseva "pehmeänkireä" metallisointi, joka puuttuu tyystin esim. Hykesin äänestä. Eerolla on sitä jonkin verran, mutta hän voisi yrittää sijoittaa ääntään vieläkin syvemmälle. Saulin laulu kumpuaa monesti jopa syvemmältä kuin Eerolla, mutta eri ylä-äänten hallinta vaatii vielä työtä. Luulisin, että eräiden viritysten jälkeen Saulikin voisi päästä lähelle tuvalaista höömei-laulua: entistä tarkempi huomio tuvalaisten käyttämiin asteikkoihin ja aavistuksen verran lievempi kireys kurkussa sekä pyrkimys säilyttää sointi syvällä rinnassa. Eero on harjoitellut erityisen paljon eri ylä-äänten hallintaa ja koska hänellä on kohtalaisesti oikeata höömei-sointia äänensään, hän selviää varsin monista tuvalaisista melodioista mallikkaasti. Siksi Eeron laulu kuulostaakin vallan hienolta ja aidolta, mutta ihan höömei-mestariksi asti hän yltää vasta saatuaan siihen vielä puolet lisää höömein "hevimetallia" sointia. Joka tapauksessa Eeron laulu on jo omalla tavallaan valmista höömiä, se on oikeastaan sitä

vanhanaikaista öpej-höömiä, josta Anatoli Kuular kertoi viime vuonna. Öpej-höömiä lauletaan pehmeän miellyttävästi kuin tuutulauluna vauvoille.

Olen itse huomannut, että kun tavoitelen höömei-ääntä, menetän melkein kaiken tehon äänestäni. Höömei vaatii tekniikan, joka sotii tavallisia äänenkäyttötapoja vastaan - ennen kuin siihen tottuu. Usein seurauksena on liiallinen kireys ja äänen kohtuuton rasittaminen, jolloin on helpompaa siirtyä laulamaan epähöömeimäisesti ja pysytellä pelkkänä ylä-äänslaulajana. Luulisin, että tämä on se tie, jota David Hykes kumppaneineen on seurannut. Hän on ollut Mongoliassa ja oppinut hieman sikäläistä höömiä, mutta jatkanut sitten harjoittelua itsekseni ja unohtanut, mitä mongoliopettajat ovat neuvoneet. Mark van Tongerenhan mainitsi viime keväänä, että höömei on satoja vuosia vanha perinne, kun taas länsimainen ylä-äänslaulu on vain parikymmenvuotinen perinne. Näin ollen voidaan puhua yleiskäsitteestä "ylä-äänslaulu", johon myös höömei kuuluu erityistapauksena.

Mielestäni Anatoli Kuularin näkemys höömeistä tuutulauluna on paras ja ehkä samalla alkuperäisin lähestymistapa höömeihin. Se kuitenkin tekee harjoittelun erittäin vaikeaksi, koska höömein metallisoinnin löytäminen vaatii ponnisteluja. Metallisointi saadaan aikaan vain sopivasti hallitulla hengityksellä ja kireydellä, ja se taas uhkaa koko ajan sammuttaa soinnin äänestä kokonaan, jolloin tehoja tulee helposti lisänneeksi. Tällöin melkein aina on seurauksena liian kovaa melua ja äänen hallinta vaikeutuu yleisesti. Näin mukaan pääsee helposti epäharmonisia ylä-äänneksiä, jotka tuovat ääneen riitaisaa terävyyttä ja aiheuttavat siten riipivän epämiellyttävän soinnin. Höömein salaisuus onkin siinä, että kireäköön ääneen sisältyvät ylä-äännekset saadaan toimimaan keskinäisessä harmoniassa, jolloin kireydestä huolimatta seurauksena ei ole viiltävä komentoääni eikä pistävä ja vihaiselta kuulostava riiteilyääni, vaan rikkaasti soiva ja kaunis ääni, joka pursuaa ylä-äänneksiä. Näitä sitten harjoitellaan hallitsemaan erilaisilla tekniikoilla.

Tuvassa ollessani Zoya Kyrgys kertoi, että höömei-laulajat käyttävät palleahengityksen lisäksi rintahengitystä, jota eivät klassisen laulun laulajat käytä. En tiedä, mitä tämä tarkoittaa, mutta joka tapauksessa monet höömei-opettajat kiinnittävät aina huomion rintaan. Zoya tosin sanoi myös, että vääränlainen harjoittelu voi aiheuttaa tuberkuloosin, mikä huomautus horjutti hieman hänen uskottavuuttaan. Joka tapauksessa esittelin hänelle hiukan

kargiraata ja hän antoi sitten rohkaisevaa palautetta iloisesti hymyillen...

Kun kuuntelee esim. Tuvan tyttöjä, Hunashtaar-oolia ja Gennadi Tumatia, niin panee merkille, ettei höömeille tunnusomaista ole sittenkään ylä-äänten käyttösinänsä, vaan tapa, jolla perusääni muodostetaan. Niinpä tuvalainen höömei voi olla kovaäänistäkin ja vauvojen korville sopimatonta, mutta yhtä lailla pehmeätä ja raukeutta aiheuttavaa tuutulaulua. Se voi myös olla ylä-äänslaulua. Olemme täällä lännessä kiinnittäneet liikaa huomiota ylä-ääniin ja niiden muodostamiseen. Ne eivät ole höömein ensisijainen tavoite, vaan paremminkin luonnollinen seuraus siitä, että lauletaan äänellä, joka sisältää runsaasti ylä-äänneksiä. Niinpä tuvalaiset ovat vain sattuneet keksimään, että höömeillä laulettu ylä-äänslaulu on hienon kuuloista ja ovat kehittäneet siitä oman taiteensa. Sen sijaan Hukwe ja sardinialaiset, jotka laulavat höömei-äänellä, eivät ole nimenomaan etsineet siitä ylä-äänneksiä, vaan ovat ikään kuin tavoitelleet sellaista ääntä, jossa on tuo syvä, hieman käheä mutta samalla kirkas metallinen sointi. Ääni voi olla yhtä aikaa kirkas ja käheä, vaikka tämä kuulostaakin paradoksilta. Vertaukseksi voitaisiin ottaa saksofoni ja trumpetti; on helppo panna merkille, että jotkut jazz-muusikot soittavat näillä soittimilla "käheästi".

Boris Tatarintsev esittää kirjassaan "Problems of the Origin of Tuvan Throat-Singing" (Kyzyl - 1998), että höömei on syntynyt satoja vuosia sitten tarunomaisen Eevi-joen varrella Mongoliassa. Se ei silti olisi mongolien keksintöä, vaan Mongoliassa asuvien tuvalaisten siirtolaisten keksimä taito, joka on näin levinnyt ja juurtunut Länsi-Mongoliaan ja Länsi-Tuvaan sekä pikkuhiljaa muualle Tuvaan, Altaille jne. Tämä selittää myös sen, miksi taidon nimi on höömei (höömei on mongolialainen sana, ei tuvalainen). Nimen olisivat antaneet Mongoliassa asuneet kaksikieliset tuvalaiset. Zoya Kyrgys taas väittää, että sana höömei tulee tuvan kielen sanasta "hööleer" ja että se olisi sitten lainautunut mongolinkieleen. On kuitenkin syytä ottaa huomioon, että Tuva on kuulunut Mongoliaan satoja vuosia ennen kuin se itsenäistyi ja siirtyi lopulta osaksi Neuvostoliittoa. Niinpä Mongolian puolella asuu yhä paljon tuvalaisia. Näitä Mongoliassa asuvia tuvalaisia kävi mm. Ted Levin yhdessä hyn-hyrtyläisten kanssa äänittelemässä ja haastattelemassa viime kesäkuussa.

Sami Jansson

Muistikuvia Tenorien maasta

Jaloista tippuu verta. Piikikäs, läpitukenematon, silminkantamattomiin jatkuva pensasmeri yrittää estää tavoitteen saavuttamisen. Ei ihme, jos näiltä vuorilta on ollut vaikea paeta ihmisryöstäjiä. Sitä ammattia kuulemma harjoitetaan vielä tänäkin päivänä. Pysähdyn huohottamaan ja katson alas laaksoon. Lammaislauma laitumella, pikkuinen kuorma-auto kipuamassa ylös rinnettä ja järvi. Mutta toisessa suunnassa odottaa seudun korkein huippu ja sinne on päästävä. Tungen pensaitten läpi naarmuista välittämättä ja saavutan kuin saavutankin rapautuneen kiviröykkiön. Siellä täällä on lehmän kokoisia järkäleitä, jotka ovat kovertuneet ontoiksi. Asetun yhden sisälle lepäämään ja laitan nauhurin päälle.

•••

Silava tirisee kepin nenässä ja tiputtelee harvakseltaan rasvaa vartaassa hiljalleen paistuvan lampaan puolikkaan päälle. Kaksi kookasta miestä tarkkailee lihan kypsymistä. Hiljaisuus johtuu yhteisen kielen puuttumisesta. Välillä muistuu mieleen joku italiankielinen fraasi tai keksin jonkun elekieleen taipuvan huomion. Miehet pysyttelevät hiljaisena vielä kun palaamme sisään paistetun ruhon kanssa ja istumme äänekkääseen ruokapöytä. Pöytä on päällystetty paperilla, jolle heitellään rapeaa kuivaa leipää. Samanlaista, mitä lammaspaimenet ovat pakanneet laukkuunsa vuosituhansia lähtiessään viikoiksi vuorille. Juopunut vieruskaverini selittää minulle kolmatta kertaa, että hänpä osaa gregoriaanista kirkkolaulua, mutta minä en. Pian saan väitteen todistaakin oikeaksi. Lähes kaikki miehet laulavat. Neliäänisesti ja improvisoiden. Pääsenpä minä ja höömeinikin jonkin säkeen aiheeksi. En ymmärrä, mutta kaikkia naurottaa.

Orgosolon kadut ovat sunnuntaina hiljaiset. Giovanni Antonio on tuonut meidät katsomaan kotikaupunkiaan. Beata Antonialle omistettu kappeli tekee lapsiin vaihtuksen. Alttarin yläpuolelle on maalattu

kirkkain värein sarjakuva Beatan kohtalosta: Kuusitoistavuotias tyttö raiskataan ja murhataan metsäpolulla. Kaupungintalon ovi on täynnä luodinreikiä. Olen näkevinäni nuorisojoukolla kadulla kiväärin. Aseet olivat myös pääsiäisaamun juhllisuuksissa pääosassa. Kaikkialla kaikuivat laukaukset kahden kulkueen kohdatessa: Jeesus ja Maria. Mustiin pukeutuneet vanhat rouvat ja kirkasväriset kansallispuvut. Hädintuskin kymmenen ylittäneet pojat juovat olutta baarissa iltapäivällä. "Aloitamme täällä varhain", kohauttaa isäntämme olkapäitään. Läheisellä torilla soi haitara ja kajahtaa tenorilaulu. Jeesus on noussut kuolleista.

•••

Edustustila teollisuusalueella. Lammasta ja sikaa. Leukapielet ja korvat ovat herkkua. Viiniä, viiniä ja viiniä. "Sauli sinä tulet mukaan". Harteille nousevat kädet eivät estelyistä piittaa. Yritän kuunnella ja muistella laulettuja fraaseja. Tavoittelen Gavnin kargyraa, su bassua. Kaikki kehuvat, mutta vanhan Giovannin kasvoilta näen, että paljon on oppimista...

•••

Tunnin loputtoman tuntuisen ratin edestakaisin vääntämisen jälkeen astun baariin Bittin kaupungissa sisämaassa keskellä vuoristoa. Minua tervehditään ja luodaan kummastunut silmäys t-paitaani. Kaikilla muilla on toppatakki. Tenores di Bitti oli ensimmäinen tenoriyhtye, jota kuulin. Heiltä oli yksi kappale Maailman äänet –kokoelmalevyllä ja se lumosi heti. "Että tunnemeko Bittin laulajia? Kaksi heistä on serkkujani ja eräällä heistä on baari kivenheiton päässä." Rupateltuani hetken serkun kanssa – englantia on vielä hyvässä muistissa vuosikymmenien takaa - vaihdan baaria, mutta onni ei ole myötä. Isäntä asuu alhaalla laaksossa ja levyjä ei valitettavasti ole myytävänä. Hän kyllä tulisi mielellään tuomaan, jos minulla on hieman aikaa. Älä soita, alkaa hämärtää ja muut odottavat Bodonissa. Jätän levyn suoma-

laista kansanmusiikkia muistoksi käynnistäni ja lähdän autolle. Tunnen katset t-paidan selässä. Tähän vuodenaikaan saatata olla vielä viileätä.

•••

Nuragin uumenissa Gavino ja Giovanni kohottavat rintakehässä kehräävän harmonian. Täällä lauletaan kaikkialla. Näissäkin nurageissa lienee laulettu jo tuhansia vuosia. Opas kertoo, että kukaan ei tiedä näiden rakenteiden todellista merkitystä. Rakennelmia löytyy parin kilometrin välein ja niitä on rekisteröity yli seitsemäntuhatta. Tuhadhan, jos Suomessa olisi näin kevyttä kiveä, olisi sinnekin rakennettu kivi-igluja: nukkumasijoja, henkienpalvontapaikkoja, juhlasaleja ja ryyppymökkejä. Nyt ovat puutalot vuosituhansien aikana lahonneet pois ja muuttuneet maaksi. Eikä siellä enää lauletakaan niin kuin ennen.

•••

Tuntikausien odottelun jälkeen olemme viimeinkin sillä vihonviimeisellä viinillä keskellä pimeää pusikkoa hyvästelemässä Fransescoa, Giovannia, Giovan Antoniota, Paoloa ja lukemattomia muita. Naurua, viiniä ja laulua. Sylissä vielä Paolon liikutus, kun hän kiittää siitä, miten olemme kiinnostuneita heidän, pienen kansan, kulttuurista. Miten siitä voisi olla kiinnostumatta?

Puoli vuotta matkan jälkeen pieni poika selaillee matkapäiväkirjaa ja kuuntelee tenorilevyä ja alkaa itkeä. Kun on niin ikävä niitä ihmisiä.

Matkalla olivat: Silpa ja Mikko tyttäriensä Pinjan ja Minean kanssa, Sauli tyttäriensä Veeran ja Vilman, sekä Riitta poikiensa Matteuksen, Iikan ja Severin kanssa. Matka tapahtui pääsiäisen ja vapun tienoilla 2000. Taiton ja Ilonan matkasta kuulemme ehkä joskus klubilla.

sn

Tuvalaista hooimeitä suomalaisittain. Eero Turkka, Sami Jansson, Sauli Heikkilä

**Taikalampussa, Torkkelinkatu 21
4.12.2000, klo 19.00
(järj. Suomen kurkkulaulajat)**

**Rahvaan musiikin klubilla Tampe-
reen Telakalla 13.12.2000 klo 21.00
(Toisena esiintyjänä Liirum&Laarum)
Järj. Etnomusikologian ainejärjestö Nefa**

Molempiin pääsymaksu 10,-

Suomi - Mongolia -Seura täytti 30 vuotta 10.11.1999, jonka vuoksi se juhli 30.11.2000.
Suomen kurkkulaulajat onnittelevat!

Jäsenmaksu päätettiin säilyttää vuosikokouksessa ennallaan. Maksa 50,- tilille 800013-70504251, niin varmistat postisi ensi vuonna. Muista laittaa osoite (myös sähköposti)

**Juha Valkeapää
Vanhenemisprojekti 2
VR: makasiineilla
2.12. klo 18.00, 3.12. klo 17.30
Vapaa pääsy**

**Nyt joululahjaksi!
Nyt meiltä edullisesti!
Nyt hieno t-paita!
Rajoitettu erä!**

KIEKU 2000, á 50,-

**Hyvä laatu. Soita (09) 386 3260
tai mailaa: saul@sci.fi**

DIDGERIDOO!

**Didgeridoo-ilta Kulttuurien museossa
keskiviikkona 29.11.2000 klo 18-20
Tennispalatsi, Salomonkatu 15**

**Vetäjänä didgerakentaja, -opettaja ja -asiantuntija
Jari "Kane" Kanerva**

**Vapaa pääsy
Tervetuloa**

**järjestää
Suomen kurkkulaulajat ry.**

Etsitään hyviä konsertti-, työpaja- ja klubipaikkoja.

KIEKU 2001 on ankarasti suunnitteilla. Neuvotteluja esiintyjien kanssa käydään ja paikkoja mietitään. Vanhat tutut ovat tietenkin olemassa, mutta kun tekisi mieli sijoittaa tapahtuma itsensä näköiseen paikkaan. Jos sinulla on oivallus niin ilmoita

Muutoinkin tapahtuman tiimoilta vapaaehtoisvoimia kaivataan ja ideoita otetaan vastaan. Pääperiaatteena on pitää tapahtuma kiinnostavana, hauskana ja opettavaisena sekä kehittää sitä edelleen enemmän tapahtuman kuin festivaalin suuntaan

Internet

Suomen kurkkulaulajien www-osoite on muuttumassa ja toivottavasti uusi on käytössä vuoden alusta. Uusi osoite on nokkelasti
www.suomenkurkkulaulajat.org

Sähköpostilla saa nopeasti tietoa tapahtumista. Laita osoitteesi osoitteella: **saul@sci.fi**, niin pääset listalle.

Pari osoitetta

**<http://www.fotuva.org>
[http://clubs.yahoo.com/clubs/
tuvanthroatsinging](http://clubs.yahoo.com/clubs/tuvanthroatsinging)**

**Ilmoita mielenkiintoisista sivuista.
Terv. saul@sci.fi**